

Chủ đề 12

PHONG TRÀO DÂN TỘC DÂN CHỦ Ở VIỆT NAM TỪ NĂM (1919 – 1925)

Câu 1: Nguyên nhân nào Pháp tiến hành chính sách khai thác thuộc địa lần thứ hai (1919 – 1929) ở Đông Dương?

a. Nguyên nhân: Để bù đắp những thiệt hại do cuộc chiến tranh thế giới thứ nhất (1914 – 1918) gây ra. Thực dân Pháp đã thực hiện chương trình khai thác thuộc địa lần thứ hai (1919 – 1929) ở Đông Dương, chủ yếu là Việt Nam.

Câu 2: Trong cuộc khai thác thuộc địa lần thứ hai (1919 – 1929) thực dân Pháp đầu tư nhiều nhất vào ngành kinh tế nào?

Thực dân Pháp đầu tư vào tất cả các ngành kinh tế Việt Nam (từ 1924 - 1929 số vốn tư là 4 tỷ 프랑).

- Nông nghiệp: Vốn đầu tư nhiều nhất, tập trung vào đồn điền cao su, cà phê.
- Công nghiệp: khai mỏ (mỏ than) ngành dệt, muối, xay xát.
- Thương nghiệp, ngoại thương: giao lưu nội địa được đẩy mạnh hơn.
- Giao thông vận tải: Tư bản Pháp đã đầu tư phát triển hệ thống giao thông đường sắt, đường thủy.
- Tài chính: Ngân hàng Đông Dương nắm quyền chỉ huy kinh tế ĐD, phát hành tiền giấy và cho vay lãi.
- Ngoài ra thực dân Pháp còn thực hiện chính sách tăng thuế.

Câu 3: Cuộc khai thác thuộc địa lần thứ hai của Pháp đã tác động như thế nào đến nền kinh tế Việt Nam?

a. Mặt tích cực

- Kinh tế tư bản Pháp ở Đông Dương có bước phát triển mới như vốn, kĩ thuật và nguồn nhân lực.

b. Mặt hạn chế: Kinh tế Việt Nam mất cân đối, lạc hậu và lệ thuộc vào kinh tế Pháp.

Câu 4: Trong cuộc khai thác lần thứ hai (1919 – 1929) của thực dân Pháp các giai cấp trong xã hội Việt Nam có sự phân hóa như thế nào? Giai cấp nào sẽ vươn lên nắm quyền lãnh đạo cách mạng Việt Nam? Vì sao?

- *Giai cấp địa chủ phong kiến:* bị phân hóa; một bộ phận không nhỏ tiểu, trung địa chủ tham gia phong trào dân tộc dân chủ, chống thực dân Pháp và tay sai.

- *Giai cấp nông dân:* bị đế quốc và phong kiến tước đoạt ruộng đất, mâu thuẫn giữa nông dân với đế quốc Pháp và phong kiến tay sai hết sức gay gắt. Đây là lực lượng cách mạng to lớn nhất.

- *Giai cấp tiểu tư sản:* Phát triển nhanh về số lượng, nhạy cảm với thời cuộc, tha thiết canh tân đất nước nên rất hăng hái đấu tranh vì độc lập, tự do của dân tộc.

- *Giai cấp tư sản:* ra đời sau chiến tranh thế giới thứ nhất, bị tư bản Pháp chèn ép nên thế lực kinh tế yếu, bị phân hoá thành 2 bộ phận: tư sản mại bản và tư sản dân tộc.

- *Giai cấp công nhân:* phát triển nhanh về số lượng có quan hệ gắn bó với nông dân, sớm chịu ảnh hưởng của trào lưu cách mạng vô sản, nhanh chóng vươn lên trở thành động lực của phong trào dân tộc, dân chủ.

=> Giai cấp công nhân sẽ sớm vươn lên nắm quyền lãnh đạo cách mạng Việt Nam? Vì đây là lực lượng đại diện cho phương thức sản xuất tiên bộ nhất.

Câu 5: Hoạt động của tư sản, tiểu tư sản và giai cấp công nhân Việt Nam sau chiến tranh thế giới thứ nhất (1919 – 1925) nhằm mục đích gì?

a Hoạt động của tư sản

- Vận động tây chay hàng ngoại, dùng hàng nội, đấu tranh chống độc quyền cảng Sài Gòn

=> Là sự xung đột về quyền lợi kinh tế giữa tư sản Việt Nam với tư sản Pháp.

- Năm 1923 thành lập Đảng Lập hiến do Bùi Quang Chiêu, Nguyễn Phan Long lãnh đạo

=> **Mục đích:** Đấu tranh đòi quyền lợi về kinh tế và một số quyền lợi về chính trị cho tư sản Việt Nam.

* Hoạt động của Tiểu tư sản trí thức

- Đấu tranh sôi nổi, đòi các quyền tự do dân chủ và thành lập các tổ chức chính trị như: *Việt Nam nghĩa đoàn, Hội Phục Việt, Đảng Thanh niên*; nhiều tờ báo tiên bộ ra đời như: *Chuông rè, An Nam trẻ, Người nhà quê*; *Hữu thanh, Tiếng Dân, Đông Pháp thời báo*...

- Hoạt động: Đấu tranh đòi trả tự do cho Phan Bội Châu (1925); Lễ truy điệu Phan Châu Trinh (1926).

* Hoạt động của công nhân Việt Nam (1919 – 1925)

- Ở Sài Gòn – Chợ lớn thành lập công hội đồ do Tôn Đức Thắng đứng đầu.

- Tháng 8/1925, cuộc bãi công của thợ máy xưởng Ba Son tại cảng Sài Gòn sự kiện này đánh dấu bước

tiến mới của phong trào công nhân Việt Nam chuyển từ đấu tranh tự phát sang đấu tranh tự giác.

Câu 6: Hoạt động của Nguyễn Ái Quốc (1919 - 1925)?

- 1919 gia nhập Đảng Xã hội Pháp.
  - 6/1919, Nguyễn Ái Quốc gửi đến hội nghị Vécxai (Pháp) “*Bản yêu sách của nhân dân An Nam*” đòi Pháp và Đồng minh thừa nhận các quyền tự do, dân chủ, bình đẳng cho dân tộc Việt Nam.
  - 7/1920, Người đọc bản *Sơ thảo lần thứ nhất những luận cương về vấn đề dân tộc và thuộc địa* của Lê Nin đăng trên báo Nhân Đạo => Người tìm ra con đường cứu nước đúng đắn cho dân tộc Việt Nam (con đường cách mạng vô sản).
  - 12/1920, tại Đại hội Đảng Xã hội Pháp, Người đã bỏ phiếu tán thành việc gia nhập Quốc tế Cộng sản và trở thành người *Cộng sản Việt Nam đầu tiên*, là một trong những người tham gia sáng lập Đảng Cộng sản Pháp.
  - 1921, Người sáng lập “Hội Liên hiệp các dân tộc thuộc địa ở Pari“, để tuyên truyền, tập hợp lực lượng chống chủ nghĩa đế quốc. Người viết bài cho báo “Nhân đạo” và biên soạn cuốn “*Bản án chế độ thực dân Pháp*”.
  - 11/11/1924, Người đến Quảng Châu (TQ) để tuyên truyền, giáo dục lí luận và xây dựng tổ chức cách mạng giải phóng dân tộc Việt Nam.
  - 6/1925, Người thành lập Hội Việt Nam Cách mạng thanh niên.
- * **Vai trò của Nguyễn Ái Quốc đối với cách mạng Việt Nam (1911 - 1925)?**
- Tìm ra con đường cứu nước đúng đắn cho cách mạng Việt Nam (con đường cách mạng vô sản).
  - Thành lập Hội Việt Nam Cách mạng thanh niên (6/1925).
  - Truyền bá lý luận cách mạng, chuẩn bị về tư tưởng chính trị và tổ chức cho sự ra đời của Đảng Cộng sản Việt Nam (3/2/1930).

-----Hết-----

Chủ đề 13 PHONG TRÀO DÂN TỘC DÂN CHỦ Ở VIỆT NAM (1925 - 1930)

Câu 1: Hội Việt Nam cách mạng thanh niên ra đời (6/1925) nhằm mục đích gì?

- 6/1925, Nguyễn Ái Quốc thành lập *Hội Việt Nam cách mạng Thanh niên*; nhằm tổ chức và lãnh đạo quần chúng đoàn kết, tranh đấu để đánh đổ đế quốc chủ nghĩa Pháp và tay sai để tự cứu lấy mình.
- 21/6/1925, báo *Thanh niên ra đời* làm cơ quan ngôn luận của Hội Việt Nam cách mạng Thanh niên.

b. Hoạt động

- 1927, các bài giảng của Nguyễn Ái Quốc được in thành cuốn “*Đường Kách mệnh*”.
- Báo *Thanh niên và sách Đường Kách mệnh* là tài liệu tuyên truyền cho cán bộ cách mạng và các tầng lớp nhân dân Việt Nam.
- Năm 1928, tổ chức phong trào “*vô sản hoá*” đưa hội viên vào các hầm mỏ, nhà máy để tuyên truyền vận động, nâng cao ý thức chính trị cho công nhân.

c. Ý nghĩa: Hội Việt Nam cách mạng Thanh niên truyền bá chủ nghĩa Mác – Lênin vào nước ta, làm cho phong trào công nhân Việt Nam từ 1928 trở đi có những chuyển biến mới về chất.

Câu 2: Những hoạt động chủ yếu của Việt Nam quốc dân Đảng? Vì sao cuộc khởi nghĩa Yên Bái (2/1930) bị thất bại?

- **Thành lập:** Trên cơ sở hạt nhân đầu tiên là Nam đồng thư xã một nhà xuất bản tiên bộ ở Bắc kì. Ngày 25/12/1927 tổ chức Việt Nam Quốc Dân Đảng ra đời do Nguyễn Thái Học, Phó Đức Chính lãnh đạo.
- **Hoạt động:** Đây là một chính đảng yêu nước theo khuynh hướng dân chủ tư sản chưa có chính có đường lối cách mạng rõ ràng chỉ nêu nguyên tắc tư tưởng “Tự do - Bình đẳng – Bác ái” (1929).
- Quốc dân đảng chủ trương tiến hành cách mạng bằng bạo lực, chú trọng lấy lực lượng binh lính người Việt Nam trong quân đội Pháp giác ngộ làm lực lượng chủ lực.
- **Hoạt động:**
  - + Địa bàn hoạt động ở một số địa phương Bắc Kỳ.
  - + Tổ chức ám sát trùm mộ phu Badanh (2/1929).
  - + Tổ chức cuộc khởi nghĩa ở Yên Bái (2/1930)
- **Kết quả:** Cuộc khởi nghĩa thất bại.
- **Nguyên nhân thất bại:**

- + Khởi nghĩa bị động, thiếu tổ chức và đường lối cách mạng đúng đắn. Thành phần ô hợp, không tập hợp được đông đảo lực lượng quần chúng tham gia; thực dân Pháp còn mạnh.
- + Cuộc khởi nghĩa Yên Bái (2/1930) thất bại nó đã chấm dứt ngọn cờ cứu nước theo khuynh hướng dân chủ tư sản ở Việt Nam.

- **Ý nghĩa:** Thể hiện tinh thần yêu nước chống giặc ngoại xâm là động lực cho những cuộc đấu tranh của nhân dân ta ở những thời kì tiếp theo.

Câu 3: Năm 1929 ở Việt Nam xuất hiện những tổ chức Cộng sản nào? Sự ra đời của ba tổ chức Cộng sản ở Việt Nam phản ánh điều gì?

- **Hoàn cảnh:** Năm 1929 phong trào đấu tranh của công nhân, nông dân và các phong trào yêu nước khác kết thành một làn sóng cách mạng sâu rộng. Yêu cầu đặt ra phải có một chính Đảng vô sản để lãnh đạo cách mạng Việt Nam.

- **Thành lập:**

- + 6/1929, tổ chức Đông Dương Cộng sản đảng, ra tờ báo “*Búa liềm*” làm cơ quan ngôn luận của Đảng.
- + 8/1929 tổ chức An Nam Cộng sản đảng thành lập. ra tờ báo “*Đỏ*” làm cơ quan ngôn luận của Đảng.
- + 9/1929, thành lập Đông Dương Cộng sản liên đoàn.

- **Ý nghĩa:**

- + Tích cực: Sự ra đời 3 tổ chức Cộng sản là xu thế khách quan của cuộc vận động giải phóng dân tộc ở Việt Nam theo con đường cách mạng vô sản.
- + Hạn chế: Ba tổ chức Cộng sản này hoạt động riêng rẽ, tranh giành ảnh hưởng với nhau làm cho phong trào cách mạng trong nước có nguy cơ dẫn đến sự chia rẽ lớn.

Câu 4: Hội nghị thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam (3/2/1930)

a. Vì sao phải thống nhất các tổ chức Cộng sản thành một chính đảng duy nhất lấy tên là Đảng Cộng sản Việt Nam (3/2/1930)?

- Năm 1929, ba tổ chức Cộng sản ra đời hoạt động riêng rẽ, ảnh hưởng sự phát triển chung của phong trào cách mạng nước ta => Yêu cầu thống nhất các tổ chức Cộng sản đặt ra một cách bức thiết.
- Hội nghị do Nguyễn Ái Quốc chủ trì tại Cửu Long (Hương Cảng-TQ) ngày 6/1/1930.
- Hội nghị thảo luận và nhất trí thống nhất các tổ chức cộng sản thành *Đảng Cộng sản Việt Nam*.
- Hội nghị thông qua *Chính cương vắn tắt, Sách lược vắn tắt* do Nguyễn Ái Quốc soạn thảo. Đó là *Cương lĩnh chính trị đầu tiên của Đảng Cộng sản Việt Nam*.

b. Nội dung Cương lĩnh chính trị của Đảng

- Đường lối chiến lược: Cách mạng tư sản dân quyền và thổ địa cách mạng để đi tới xã hội Cộng sản.
  - Nhiệm vụ cách mạng: đánh đổ đế quốc Pháp, phong kiến, tư sản phản cách mạng là cho nước Việt Nam độc lập tự do.
  - Lực lượng: Công, nông, tiểu tư sản trí thức còn phú nông, trung, tiểu địa chủ và tư sản dân tộc thì lợi dụng hoặc trung lập họ.
  - Lãnh đạo cách mạng: Đảng Cộng sản Việt Nam đội tiên phong của giai cấp công nhân.
- => Độc lập và tự do là tư tưởng cốt lõi của Cương lĩnh này.

c. Ý nghĩa của việc thành lập Đảng

- Là kết quả cuộc đấu tranh giai cấp và dân tộc.
- Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời là sản phẩm của sự kết hợp giữa chủ nghĩa Mác-Lênin với phong trào công nhân và phong trào yêu nước.
- Tạo ra bước ngoặt vĩ đại trong lịch sử cách mạng Việt Nam.

-----Hết-----